

1954

(Május 1. megünneplése)

Május 1-én már kora hajnali órákban traktorok járták be a falut, a helybeli ČSM ifjúsági szervezete zeneszóval ébresztette a dolgozókat, hogy a Surányban tartandó május 1. megünneplésére minél nagyobb számban megjelenhessen. Ki kerékpáron, vonattal vagy a JRD traktorain igyekezett a járási székhelyre a felvonulási ünnepélyre. Sarlókalapácsos vörös zászlókat lengetett a szél, transzparensok, jelszavas táblák, papírszalagokkal feldíszített traktorok pöfögtek végig az utcákon, énekelve az internacionálét és éltetve május 1-ét.

Május 1. előtti előestén a helyi ifjúság tábortüzet gyújtott a Szent János téren. Nagy máglyát raktak és a dzsezz zenekar hangjai mellett meggyújtották. Az iskolások szavaló verseket mondtak, majd pedig a helyi nemzeti bizottság elnöke Szládics József mondta el május 1. köszöntőjét.

Május 1-ére a kulturházban táncmulatságot rendeztek. A kulturház kapujában felállították májfát, amelyet a cétényi erdőből hoztak a május 1. megünneplésére. A magas szilfát felszalagozták, vörös üvegeket aggattak rá. Ez a májfa felállítás falunkban ősi szokás volt. Régebben nagyapáink is állították májfát a kedveseik kapujába. A legények összefogtak és közös erővel elhozták szeretőiknek a májfát, de nem május 1-én, hanem pünkösdi szombatján állították azt a szeretőik kapujában. Pünkösdi vasárnap reggelén a lányok első dolga az volt, hogy kinézzenek a kapuk elé, hogy kinek hozott májfát a szeretője, jövődöbelije. A magas fákat már messziről látni lehetett a kapuk előtt, amint a feldíszített ágait lobogtatta a szél a házak felett.

(Falunk legöregebbje)

Ebben az évben halt meg falunk legöregebb aggastyánja 94 éves korában Dojcsán (Dallos) Ferenc. Hosszú időn át volt templomszolga Szilágyi és Varga plébánosok alatt. Volt előtte egy nálánál magasabb kort ért asszony - Tóthné, aki 102 évet élt meg és azt szokta mondani, hogy olyan öreg mint a nyitrai országút, vagyis akkor született, amikor ezt az országutat építették. Meghalt 1928-ban.

(Burgonyabogár pusztítása)

Tavaszkor megjelent, a - még azen a vidéken ismeretlen - burgonyabogár (Kolorádó néven ismeretes). Ahol ellepte a krumpliföldeket,

ott a leveleket elpusztította, lerágt a leveleket, hogy csak a krumpli szára maradt meg. Védekezési mód az volt, hogy ezen kártevő bogarakat összeszedték a krumplítókról. Ebben a munkában az iskolás gyerekek is részt vettek. Később kémiai szerekkel szórták be, por alakjában, vagy vízben oldott permettel, Dinol vagy Dinocid néven ismeretes vegyszerekkel pusztították a falánk vörös álcákat, mert ezek már a kikelés pillanatától hozzáláttak a levelek letarolásához. Ha idejében nem védekeztek ellenük, egész krumplitáblákat pusztítottak el pár nap alatt.

Az előbbi rovarirtó vegyszerek az első években jó hatást váltottak ki, azonban később már nem éreztette annyira hatását, mivel a bogarak későbbi generációja a mérget megszokta – immunizálódott – és a hatás elmaradt. A kolorádó bogarak irtására az állam rendeletileg is kötelezővé tette irtásukat. Ingyen osztottak ki rovarirtó porokat.

(Szövőlepkék elszaporodása)

Csaknem egyidőben jelent meg gyümölcsfáinkon az ún. „amerikai szövőlepké“. Júliusban rakja le petéit a fák leveleire, majd a petéket illetve tojásait finom pókhálószerű szálakkal beköti és tavaszkor, amikor a fák ágain megjelennek az első levélkék, az áttelelt hernyók átrágnak a fészkeket és kibújnak, megkezdik a még alig előbújt rügyecskék pusztítását. Májusban a kifejlett hernyók százai óriási károkat okoznak a fákon, egyre mohóbb étvágyal tarolják le a leveleket. Amikor már a hernyók teljesen kifejlődtek, megkezdődik a bebábozás. Bekötik magukat és nemsokára kirepül belőle a kis fehér lepke, hogy ősszel lerakhassa petéit, a tavasszal megjelenő harmadik generáció számára.

Hatósági rendelettel a mindjobban szaporodó kártevők ellen pusztító hadjáratot rendeltek el. Tavaszkor köteles mindenki a fáról leszedni a hernyófészkeket, azt összeszedni és elégetni. Sokan azonban nem veszik komolyan a kiadott rendeletet, s így a pusztításuk hatástalan marad, mert a sok lepke átviszi petéit mindenhová röptében. Ebben az évben annyira elszaporodtak ezek a kártékony férgek, hogy tele volt velük minden. Felmásztak a falakra, sőt a lakásokba is bemásztak. Nagyon sok megbetegedés is volt azáltal, hogy az emberek a megmászott gyümölcsöt mosatlanul fogyasztották, s ennek az lett a következménye, hogy a hernyók bizonyos mérget bocsájtottak ki és a száj ezáltal bedagadt. Ha az ember nyakába esett a fáról, erős viszketés és felhólyagzás keletkezett utána. Védekezés permetezéssel történt.